

ЛИМУ

Таҳлили лиму ҳамчун маҳсулоти содиротӣ

Номи илмӣ	<i>Citrus limon</i>
Бузургтарин истеҳсолкунанда	Ҳиндустон Мексика
Содиротчӣ	Мексика Испания
Воридотчӣ	Руссия Нидерландия

Мундариҷа

Маълумоти умумӣ	2
Хусусиятҳои афзоиш ва ҳосилдиҳӣ	2
Мавсими пухтарасии лиму дар ноҳияҳои вилояти Хатлон	2
Мавсими чамъоварии ҳосили лиму дар кишварҳои ҷаҳон	2
Навъҳои бештар паҳнгардидаи лиму	3
Назари оморӣ	4
Истеҳсоли лиму дар дар ноҳияҳои вилояти Хатлон	4
Истеҳсоли лиму дар ҷаҳон	4
Содироти лиму	4
Воридоти лиму	5
Раванди тайёр намудани лиму барои содирот	6
Нишонаҳои пухта расидани лиму	6
Чамъоварии ҳосили лиму	6
Пазонидани иловагӣ	6
Тозакунӣ.....	6
Ба навҳо ҷудо кардан.....	7
Коркард бо парафин	7
Бастабандӣ	8
Нигоҳдории лиму	8
Талабот барои интиқоли мева	8
Талабот барои банду басти мева	8
Талабот барои сифати мева	9
Тамғагӯзорӣ дар борҷомаи меваҳо	9

Маълумоти умумӣ

Ватан лимӯ - Ҳиндустон, Чин ва ҷазираҳои тропикии Укёнуси Ором мебошад. Дар ҳолати ёбӣ эҳтимол дар натиҷаи бо таври табиӣ дурагашавии ситрон ва афлесун пайдо шудааст. Он дар бисёр кишварҳои дорой иқлими субтропикӣ васеъ паҳн карда мешавад.

Лимӯ дарахти ҳамешасабз аст, ки дар кишварҳои тропикӣ ва субтропикӣ мерӯяд. Дар гармхонаҳои болои заминӣ, ҳандакҳо ё дар хона парвариш карда мешавад.

Меваҳои шакли дарозрӯй, пӯсти хушбӯи зард ва диллаи турш, хосиятҳои муфид доранд, дар пухтупаз ба таври васеъ истифода мешаванд. Лимӯ дар намуди тару тоза, хушк ва шарбат истифода мегардад.

Хусусиятҳои афзоиш ва ҳосилдиҳӣ

Лимӯ бо усулҳои гуногун парвариш карда мешавад. Барои саноат парвариши лимӯ дар замини кушод ва ҳандакҳо аҳамият дорад. Аксари лимӯҳо тариқи қаламчакунонӣ ё пайванд кардан дар дигар дарахтони ситрусӣ зиёд карда мешаванд. Парвариш аз тухумӣ боиси аз даст додани сифати навъӣ мегардад.

Лимӯ дар ба ҳарорат серталаб аст. Ҳатто дар -4 дараҷа, навдаҳои яксоларо сард мезанад ва агар ҳарорат боз як дараҷа паст фарояд, растаниро хавфи сардзанӣ таҳдид мекунад. Ҳарорат аз 30 дараҷа зиёд ҳам зиён дорад. Дар ин ҳолат, шамолравӣ аъло талаб карда мешавад. Ҷури мустақими офтобро дӯст намедорад ва ба об серталаб аст.

Дарахти лимӯ каме бештар аз 50 сол умр мебинад, аммо барои гирифтани мева аз лаҳзаи шинондан бояд 3-5 сол интизор шуд. Аз гулкунӣ то ба пухта расидан зиёда аз як моҳ мегузарад. Баъзе навъҳо дар шароити беҳтарин қодиранд дар як сол аз 2 то 4 маротиба гул кунанд. Растанӣ пайваста мева медиҳад, он метавонад шохаҳои гулдор ва ҳамзамон меваҳои пухтагӣ дошта бошад.

Мавсими пухтарасии лимӯ дар ноҳияҳои вилояти Хатлон

Лиму дар вилояти Хатлон асосан дар моҳҳои сентябр ва октябр пухта мерасад. Ҷамъовариҳои интихобии мева аз охири моҳи август оғоз гардида то моҳи ноябр идома меёбад.

Мавсими ҷамъовариҳои ҳосили лимӯ дар кишварҳои ҷаҳон

Кишвар			III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Аргентина												
Италия												
Туркия												
Испания												
Эрон												

Вақти ҷамъоварӣ мувофиқи навъҳо

Навъи лимӯ	Вақти ҷамъовариҳои ҳосил
ЛАМАС	Ноябр – феврал
ИТАЛЯНСКИЙ	Ноябр – январ
МОЛЛА МЕХМЕТ	Ноябр – январ
КИПРСКИЙ	Ноябр
КУТДИКЕН	Ноябр – феврал
ЭНТЕРДОНАТ	Сентябр – октябр
МЕЙЕР	Сентябр – феврал
ЛИСБОН	Декабр – март
ЛАЙМ	Сентябр – октябр

Навъҳои бештар паҳнгардидаи лимӯ

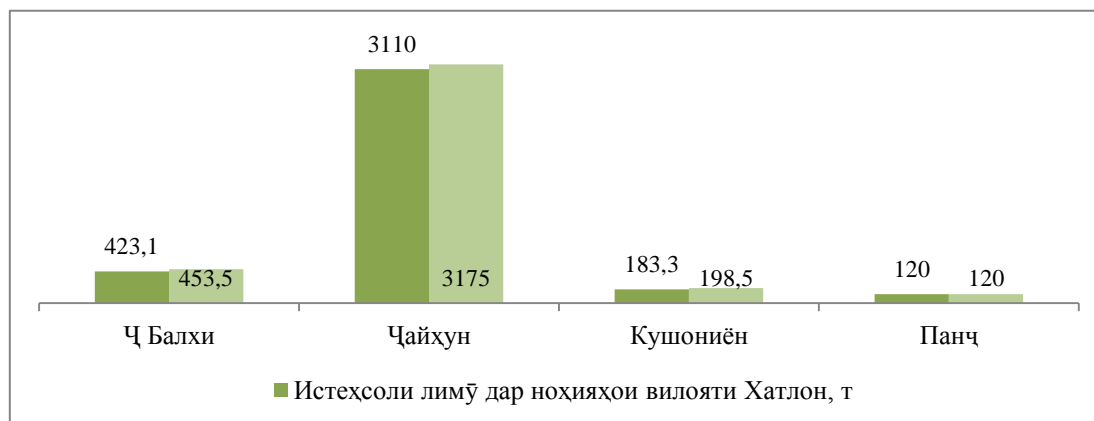
Дарахти лимӯ навъҳо ва дурагаҳои худро дорад. Баъзеҳо танҳо барои майдони кушод, дигарон барои гармхонаҳо, хандақҳо ва манзилҳо мувофиқанд.

Навъ	Расм	Хусусиятҳои навъ
Пандероза ё Лимуи Канада		Гибридии лимӯ ва помпелмус. Ба хушкӣ ва гармӣ тобовар аст. Баландии 1,5-1,8 м мерасанд. Мевааш байзашакл ё мудаввар буда, то 500 гр вазн дорад, пӯсташ нохамвори зарди ғафс. Дилааш боллазату шаъдбор, мазаи хуши турш ва ранги сабзи сабук дорад. Тез баҳосидароянда ва таркиби хок серталаб. Барои парвариш дар хона мувофиқ.
Вилла-фрака		Як навъе аз беҳи бе хор аст. Ба иқлими гарм хуб мутобиқ аст. Пӯсти меваҳо ғафсии миёна, дилааш с боллазату шахдбор, бо бӯи қавии ситрусӣ. Ҳосилаш кам 70-80 дона дар сол.
Лисбон		Навъ Португалия. Навъи умедбахштарин. Дар шохаҳо хорҳо фаровон. Ҳам дар майдони кушод ва ҳам дар хона шинонданаш мумкин аст. Дар сол як чанд маротиба мева медиҳад. Меваш дарозрӯя, бо пусти тунуки зард, бӯи хуб дорад. Вазни як мева 150 – 500 гр. Сершира, турш ва мулоим аст. Як беҳ 100-150 дона мева медиҳад.
Новогрузинский		Хусусияти фарқкунандаи он сояи нилофи гулҳост. Меваҳои дарозрӯя, андозаи миёна, дилааш шахдбор бо бӯи хос, пӯсташон нисбатан тунук буд, рангаш зарди равшани чилодор буда, то 150 гр вазн доранд. Аз як дарахт дар мавсим 100-200 дона лиму гирифта мешавад. Дар як сол 2 - 3 маротиба ҳосил медиҳад.
Мейер		Гибридҳои амрикоӣ аз лимӯ ва афлесун. Дарахт баланд нест, то 2,5 м. Меваҳо мудаввар, пӯсташон зарди дурахшон, тобиши норинҷӣ. Маза ширин ва турш аст, ҳосилнокиаш баланд аст. Дар як сол 4 – 5 маротиба ҳосил медиҳад. Навъ ҳам дар майдони кушод ва ҳам дар гармхонаҳо ва ҳатто дар хонаҳо парвариш карда мешавад.
Юбелейний		Тавассути дурагакунии навъи Новогрузинӣ бо навъи Ташкентӣ ихтироъ шудааст. Бо хусусиятҳои афзоиши тез, устуворӣ ба соягӣ, ҳосилнокии пасти замин, ҳарорати паст фарқ мекунад. Мевааш миёна, пӯсташ ғафси сахт.
Тошкентӣ		Дарахти қадпаст. Ба воситаи қадамчакунонӣ зиёд карда мешавад. Мевааш хурди дарозрӯя, вазнашон 80 – 90 грамм. Пӯсташ тунук, рангаш зарди норинҷӣ, бӯи хос дорад. Баҳорон ва тирамоҳ гул мекунад. Ҳосилаш дар як сол ду маротиба чамъоварӣ мегардад.

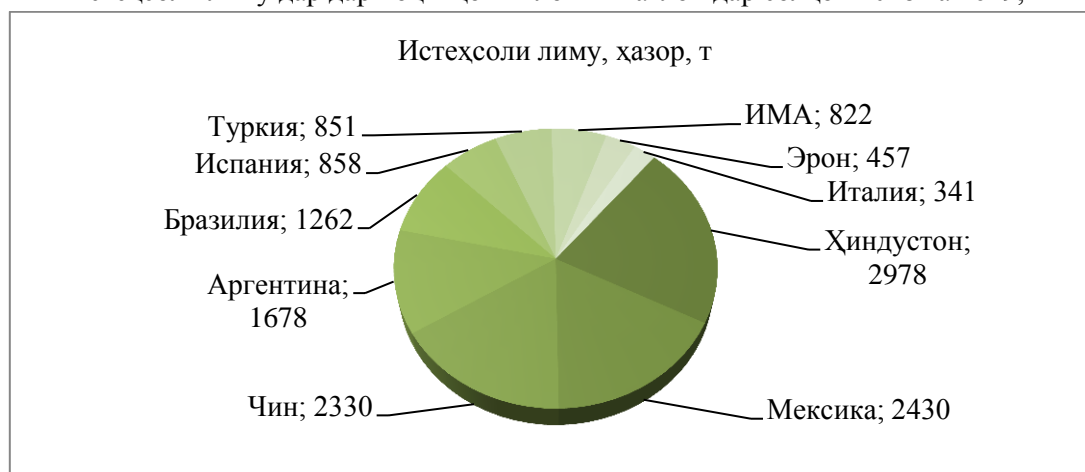
Назари оморӣ

Ҳосили умумии лимӯ дар вилояти Хатлон, т

2018	2019
4155,5	4319,2

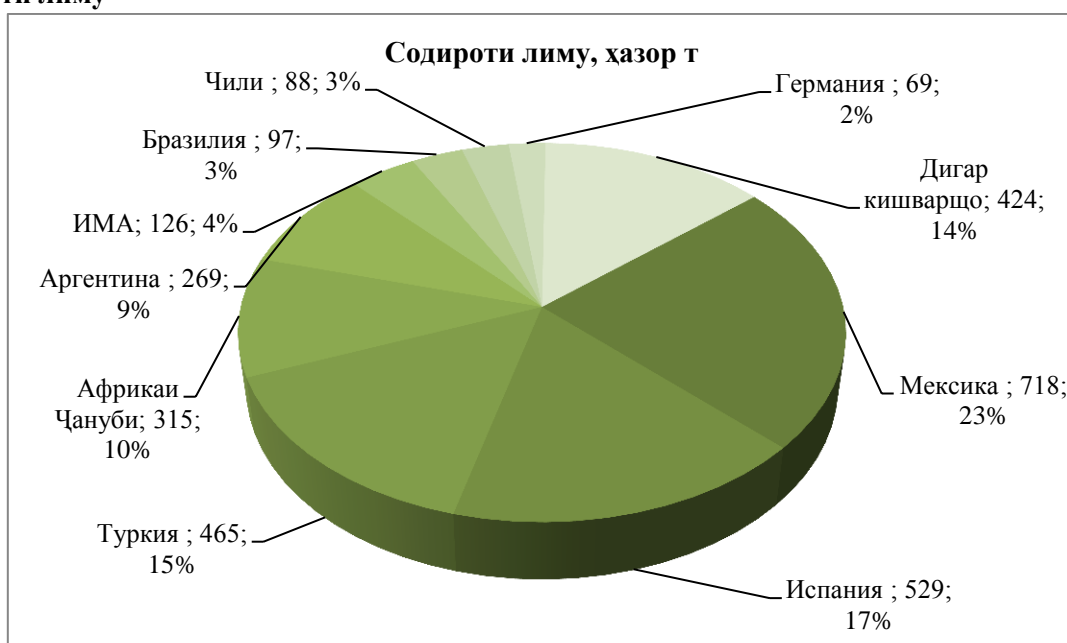

Истеҳсоли лимӯ дар дар ноҳияҳои вилояти Хатлон дар солҳои 2018 ва 2019, т

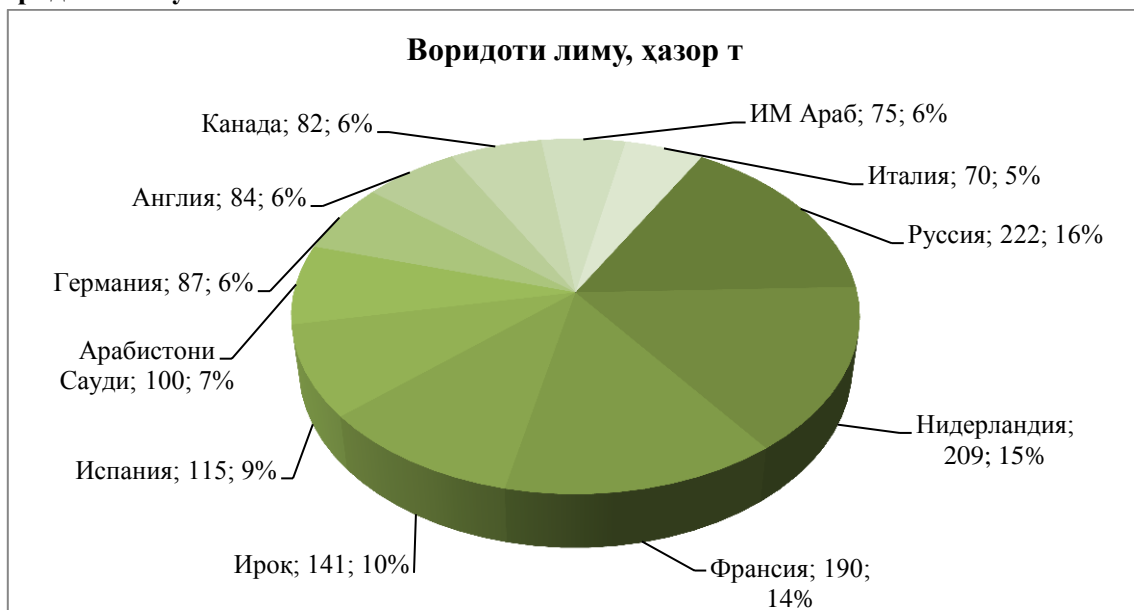

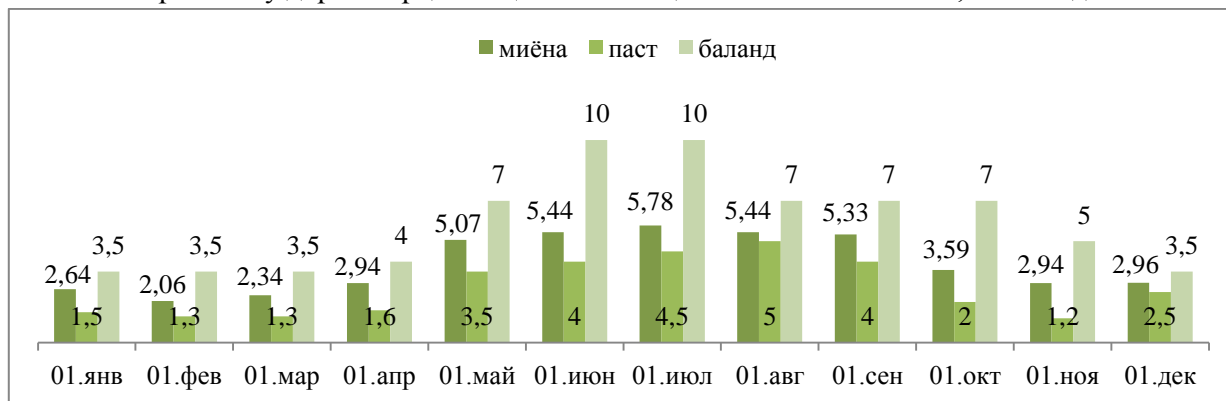
Содироти лиму

Воридоти лимӯ

Нархи лимӯ дар бозорҳои Тоҷикистон ба ҳисоби миёна 2020 сол, сомони/дона

Раванди тайёр намудани лимӯ барои содирот

Нишонаҳои пухтани ҳосил

Нишонаҳои беш аз ҳама истифодашавандаи пухтани ҳосил *ранги пӯст ва андоза* мебошанд. Лимӯро ҳангоми вақте чидан мумкин аст, ки ранги пӯшташ *сабзи тира аст ё ба зард* мубаддал мешавад. Мевае, ки ҳангоми ранги сабзи тира доштан чида мешавад, муҳлати нигоҳдории дарозтарин дорад,

вале дар он миқдори максималии шарбат пайдо намешавад. Мевае, ки то каме зард шудани рангаш дар шох боқӣ мондааст, миқдори бештари шарбат дорад, вале муҳлати фуруши он кӯтоҳтар аст. Лимӯ барои содирот бояд ҳангоми чамъоварӣ ақалан каме зард гашта бошад. Пухтани ҳосилро аз рӯи *андозаи меваҳо* низ муайян намудан мумкин аст. Меваи лимӯе, ки диаметраш аз 5 см камтар аст, одатан хом аст ва дар таркибаш миқдори шарбати лозимӣ надорад. Диаметри мевае, ки барои содирот пешбинӣ шудааст, бояд 5 см ё зиёд аз он бошад. *Ҳаҷми шарбат* маъмултарин нишондиҳандаи ботинӣ барои муайн намудани пухтани ҳосил мебошад. Якчанд меваи андозаашон шабех ба таври тасодуфӣ интихоб карда шуда, фоизи шарбати онҳо чен карда мешавад. Стандарти умумии қабулшудаи пухтани ҳосил миқдори минималии шарбат баробари 28% ҳаҷми мева мебошад..

Чамъоварии ҳосил

Лимӯ тавассути боэҳтиётна тоб, дода кандани мева аз дарахт чамъоварӣ карда шаванд. Муғча (қосабарг ва ҳалқа) бояд дар мева боқӣ монад. Навдаҳои дарози ба мева часпида бояд бо қайчӣ бурида шаванд, то ки дар дохили зарф меваҳои ҳамсоҷро сурӯх накунад. Ба чидани дағалона, масалан, аз мева ҷудо шудани як қисми думча, бояд роҳ дода нашавад. Ба маҷмаък шудани роҳ надихед. Меваи чидашуда бояд эҳтиёткорона ба қуттиҳои саҳроӣ (зарфҳои пластикӣ ё ҳалтаҳо) гузошта шавад.

Дуруст кашонидани меваҳо ҳангоми чамъоварии ҳосил низ муҳим аст. Пас аз чамъоварӣ, меваҳои лимӯ бояд феврал дар ҷои соя гузошта шаванд. Аз истифодаи ҳалтаҳои сунъии ҳавоногузар худдорӣ намудан лозим аст. Ин гуна ҳалтаҳо меваро аз таъбиқ муҳофизат намекунад, хусусан агар онҳо болои ҳам гузошта шаванд.

Омода кардани лимӯ ба фуруш

Пас аз чамъоварӣ меваҳои лимӯ бояд ҳарчӣ зудтар ба қитъаи бастабандӣ бурда шуда, қорҳои тайёри ба баровардан ба бозор шуруъ карда шаванд. Ин қорҳо аз тозакуни, ба навъҳо ҷудо кардан ва бастабандӣ иборатанд.

Пазонидани иловагӣ

Меваи лимӯ метавонад барои чамъоварӣ миқдори кофии шарбат дошта бошад, вале рангаш сабз боқӣ монад. Аммо, баъзе бозорҳои содироти лимӯи рангаш зардро афзалтар мешуморанд. Барои тағйир додани ранги зоҳирӣ ва пазонидани пӯст, лимӯ метавонад бо газ ё моеи этилен қоркард карда шавад. Чунин қоркардҳо пигменти сабзи хлорофилро дар сатҳи пӯст вайрон карда, имкон медиҳанд, ки пигментҳои зарди каротиноидӣ зоҳир шаванд.

Қоркард бо этилен қоркард зоҳирӣ мебошад ва лаззати мева ё миқдори шарбатро тағйир намедиҳад. Тартиби пазонидани иловагӣ аз дучор сохтани лимӯҳои сабз бо миқдори қоркард этилен (одатан аз 1 то 10 ҳм) дар ҳарорати 20-25°C, намии нисбии 90% дар давоми якчанд рӯз иборат аст. Миқдор ва муддати оптималии қоркард бо этилен аз рӯи навъ ва шароити замин фарқ мекунад. Миқдори аз ҳад зиёди этилен (зиёда аз 10 ҳм) метавонад боиси пӯсиши думча ва вайроншавӣ гардад.

Моддаи моеъ бо номи этефон [(2-хлорэтил) кислотаи фосфонӣ] боз як воситаи пазонидани иловагӣ мебошад. Он тавассути ғўтонидани лимӯҳо ба зарфи дорой оби тоза бо 500 ҳм этефон дар тӯли 1 дақиқа татбиқ карда мешавад.

Тозакунӣ

Шустани лимӯ пас аз чамъоварӣ барои беҳтар кардани намуди зоҳирии он тавассути дур сохтани чирк, сиёҳӣ, ширешӣ ҳашаротҳо ва боқимондаҳои дору зарур аст. Лимӯро ба таври дастӣ бо таври дастӣ пок кардан ё дар зарфи оби дезинфексияшуда дошта, шуста тоза кардан мумкин аст.

Гипохлорити натрий ё о-фенилфенати натрий метавонад ҳамчун маводи дезинфексионӣ барои оби тоза истифода шавад.

Лимӯро ба таври механикӣ, тавассути газаронидан аз шӯткаҳои мулоими чархзананда низ тоза кардан мумкин. Лимӯҳо ҳангоми гузаштан аз зерӣ якҷанд обпошак бодикқат тар карда мешаванд. Шӯткаҳои даврзананда қисми зиёди чиркро дур мекунанд. Барои самараноктар кардани амалиёти шустан ҳангоми аз зерӣ шӯтка гузаштан, ба мева собун ё воситаҳои шушӯ илова кардан мумкин аст. Шушӯи кофӣ аксар вақт 30 сония вақтро дар зерӣ шӯткаҳои чархзананда бо суръати 100 г/с (гардиш дар сония) талаб мекунанд. Пас аз он, меваро дар зерӣ ду шӯткаи охири бодикқат пок мекунанд. Пас аз он, лимӯҳо метавонад ба конвейери суръаташ суғ барои ба навъҳо ҷудо кардан гузаранд ё дар болои симтӯр барои хушк шудан ва ҷудокунии минбаъда гузошта шаванд.

Ба навъҳо ҷудо кардан

Фавран пас аз шустан шудан, лимӯ бояд аз рӯи намуди зоҳирӣ ба навъҳо ҷудо карда шавад. Аломатҳои асосӣ барои ҷудо кардани меваҳо ба категорияҳо – ин шиддат ва яқсонии ранг, андоза, шакл, ҳамворӣ ва надоштани нуқсонҳо мебошанд. Меваҳо дар ҳар як навъ бояд намуди зоҳирии яқхела дошта бошанд ва аз нуқсонҳои назаррас озод бошанд. Лимӯҳои дорой пӯсти беранг ва мачақшуда ё дарида набояд барои фурӯш дар намуди тару тоза, бастабандӣ шаванд. Лимӯҳо барои содирот бояд ранги зарди яқсон дошта бошанд.

Мева бояд аз рӯи андозааш ба категорияҳо ҷудо карда шавад, ки аз 75, 95, 115, 140, 165, 200 ва 235 дона меваи алоҳида дар қуттии картони 18 килограммӣ мебошанд. 75 мева ҳамчун хеле калон ва 235 дона андозаи хурд маҳсуб меёбад.

Қуттии А 10 кг (андозаи қуттӣ 400x300x175)			Қуттии А 14 кг (андозаи қуттӣ 400x300x220)		
№	Андозаи мева, мм	Миқдори меваҳо, дона	№	Андозаи мева, мм	Миқдори меваҳо, дона
2	73-78	38	1	78 +	50
3	68-73	45	2	73-78	60
3	63-68	54	3	68-73	70
4	58-63	60	4	58-63	90
5	58 -61	68	5	56-61	100
5	55-58	72	5	53-58	110
6	52-55	84	6	52-55	132
7	50-53	90	6	50-53	140
8	47-51	100	7	47-51	150

Коркард бо парафин

Коркард бо парафин пас аз ҷамъоварӣ барои меваҳои лимӯ муфид аст. Ҳангоми тозакунии қисми зиёди парафин аз сатҳи пӯсти мева дур карда мешавад. Коркард бо Парафин талафи намиро камтар ва суръати пажмурдашавиро суғ карда, муҳлати нигоҳдориро дароз мекунанд. Парафинҳои дар об ҳалшаванда меваи пурра хушкшударо талаб намекунанд, бинобар ин парафин дарҳол пас аз шустан ва ҷудокунии истифода карда мешавад. Дар коргоҳҳои микёсашон хурд парафинро ба таври дастӣ, бо

пок кардани лимӯ бо латтаи дар парафин таршуда истифода намудан мумкин аст. Дар коргоҳҳои бузургмикёс татбиқи парафин ба таври худкор тавассути пошдиҳӣ аз болои меваҳо дар рӯи конвейери суръаташ суғ (на зиёда аз 100 гар/дак) бо шуткаҳои даврзананда татбиқ мекунанд. Қабати парафин набояд аз ҳад ғафс шавад. Қабати аз ҳад ғафс метавонад мубодилаи газ тавассути пӯстро маҳдуд созад ва норасоии дохилии оксигенро ба амал орад. Ин метавонад сабабгори тағйирёбии лаззат шавад.

Бастабандӣ

Лимӯ бояд дар зарфҳои пурқувват, шамолрав бастабанд карда шавад. Барои бозори дохилӣ қуттиҳои чӯбин мувофиқанд. Аммо, ҳалтаҳои калон, ки зиёда аз 30 кг мева мебаранд, набояд истифода шаванд. Мева дар дохили ҳалтаҳо дуруст муҳофизат карда намешавад ва маҷакшавии зиёд аз сабаби тазйқ ба амал меояд. Лимӯҳои барои содирот пешбинишуда дар зарфҳои андозаашон гуногун, вобаста аз ҷои таъинот, бастабанд мегарданд. Ҳаҷми зарфҳои одатан барои содирот истифодашаванда 5 кг ва қуттиҳои картонии нахдори 18 кг иборатанд.

Ҳарорат ва намии нисбии нигоҳдорӣ

Ранги лимӯ	Дараҷаи ҳарорат	Давомнокии нигоҳдорӣ, моҳ	Намии нисбӣ, %	Эзоҳ
Сабз	12°C	4	90 - 95	Вобаста аз навъ мумкин фарқ кунад
Зард	10°C	Зиёда аз 4	90 - 95	

Талабот барои интиқоли мева

Корқади аввалияи лимӯ андозабанди мебошад, ки ҳанӯз дар назди боғ гузаронида мешавад. Агар ҳаҷми маҳсулот кам бошад, зарурат ба фабрикаи коркарди маҳсулот нест, вале агар ҳаҷм зиёд бошад, фабрикаи коркарди маҳсулот хело ҳам муҳим аст. Барои мисол, дар Туркия фабрикаҳои коркарди лимӯ хеле зиёданд.

Вақте ки лимӯ ба фабрика дохил мегардад, онҳо ба тасмаҳо ҷой дода мешаванд, баъдан онҳо аз шуъбаҳои шустушӯӣ, коркарди химиявӣ, тозакуниро мегузаранд. Агар лимӯҳо барои содирот бошанд, пас иловатан бо мум коркард кард ва хушк карда мешаванд.

Баъди ҳамаи ин равандҳо лимӯ андозабандӣ гардида, дар қуттиҳо ҷой карда мешавад.

Қадамҳои коркарди лимӯ (мумкунонӣ, андозабандӣ ва бастабандӣ)

Талаботҳо барои басту банди маҳсулот

Меваҳои ситрусӣ дар қуттиҳои кушода ва пӯшидаи картонӣ ё чӯбин бо тарзи зайл ҷой карда мешаванд:

- Мувофиқи чадвали калибрченкунӣ дар бастаҳои пӯшида ё кушод ба таври баробар қабат гузошта мешаванд. Ин намуди гузоштан барои дараҷаи Экстра ҳатмист ва барои дараҷаҳои I ва II ҳатмӣ нест;
- дигар хел, дар бастаҳои пӯшида ё кушода яклухт гӯзоштан;
- Ҳар як дона алоҳида печонида шуда, дар бастаҳои то 5 кг ҷой дода мешавад.

Барои печондани мева коғази тунук, хушк, бебӯй истифода мегардад. Истифодаи ҳама гуна моддаҳо барои тағйир додани хосиятҳои табиӣи меваҳои ситрусӣ, хусусан бӯй ё таъми онҳо манъ аст.

Танҳо консервантҳоро (ё пӯшишҳои болои мева) истифода мешаванд, ки мутобиқи қоидаҳои иловагӣ иҷозат дода шудаанд. Меваҳои ситрусӣ бояд тавре печонида шаванд, ки борпеч маҳсулотро пурра муҳофизат кунад.

Маводи дар дохили баста истифодашуда (ва махсусан қоғаз) бояд нав, тоза ва босифат бошад, то ба мол зарари беруна ё дохили нарасонад.

Борчома бояд аз ҳама гуна чизҳои бегона ҳолӣ бошанд, аммо иҷозат дода мешавад, ки мевахоро бо навдачаи чубнашуда бо баргҳои алоҳидаи сабз, ки аз мева ҷудо нашудаанд, бошад. Ин муқаррарот ба тозагии кулӣ бастабанд мансуб аст. Мақсади он аз он иборат аст, ки моддаҳои бегона ба гузоштани маҳсулот ҳалал нарасонанд. Ҳангоми гузоштани меваҳо бо навдача (бо барг), бояд эҳтиёт шавед, ки меваҳо аз ин навдачаҳо осеб набинанд. Иҷозат дода намешавад, ки ҳангоми чамъоварии меваҳои ситрусӣ дар бастабандӣ пораҳои шохаҳо мавҷуд бошад.

Борчомаи лиму ва тақсими лимӯ бо борчома

Интиқоли лимӯ

Қадами дигари коркарди лиму ин интиқол аст. Дар қараёни интиқол бояд хусусиятҳои зерин: *истифодаи нақлиётҳои болопӯшида, интиқол дар қисми шабона, истифодаи нақлиётҳои дорои таҷҳизотҳои хунуккунанда* ба инобат гирифта шаванд.

Талабот ба сифати меваҳои ситрусӣ

Барои ҳамаи дараҷаҳо сифат, бо назардошти таърифҳои мушаххаси барои ҳар як дараҷа пешбинишуда, меваҳои ситрусӣ бояд дорои сифатҳои зерин бошанд:

- Солим (меваҳои захмдор, пӯшташон тарқишдошта, думҷаи меваканлашуда қандашуда манъ аст);
- Хушсифат (меваҳои ба пӯшиш гирифташуда ё дигар нуқсонҳое, ки истеъмол кардани онҳоро маҳдуд месозад, манъ аст); бидуни беморӣ (меваҳои ситрусӣ бояд аз бемориҳои замбӯруғӣ ва бактериявӣ, нуқсонҳои физиологӣ, инчунин зараре, ки зараррасонҳо ба бор меоранд, ки меваро барои фурӯши тоза номувофиқ месозанд);
- Бенуқсонҳо ва / ё ҳолӣ зарари берунӣ, ки аз таъсири хунок ба амал омадаанд (мева набояд як қарда шавад ва ё аз хунок зарар бинад). Меваҳои аз хунок зарардида бо нишонаҳои беруна ва аксар вақт бо нуқтаҳои қаҳваранги фурурафта шинохта мешаванд. Барои муайян кардани мавҷудияти зарар аз хунок, дар ҳар сурат, бурриши сеяки болои меваро гӯзаронидан қардан лозим аст; аз тариқи пӯсти сегментҳо меваи хунокзада шинохта мешавад. Мазза хос нест ва аксар вақт талх аст
- Тоза, амалан аз ҳама гуна моддаҳои бегона тоза (меваҳои ситрусӣ бояд аз зарраҳои хок, лой, бақияҳои намоёни маводҳои коркард ва дигар моддаҳои бегона тоза бошанд. Ин ба бақияҳои намоёни маводҳои бастабандӣ низ дахл дорад, агар онҳо нодуруст қарда шаванд ва пасмондаҳои чанг, ки намуди умумии молро вайрон мекунад, дар меваҳо дида шаванд. инчунин меваҳое, аз зерҳақ зарардидаҳо ҷой додан, манъ аст);
- Холи аз намии барзиёдии бегона
- Бидуни бӯй ва / ё маззаи бегона (анборҳои нигоҳдорӣ, маводҳои бастабандӣ ва воситаҳои нақлиёт бояд тоза, бӯи бегона надошта бошанд. Меваҳои ситрусиро дар якҷоягӣ бо моддаҳое, ки ба бӯй ё мазза таъсир мерасонанд, нигоҳ доштан мумкин нест).

Тамғагӯзорӣ дар борчомаи меваҳо

Ҳангоми фиристодани меваҳои ситрусӣ дар баста, ҳар як баста бояд дастурҳои зеринро дар бар гирад, ки бо ҳарфҳои хондашаванда, тозанашаванда ва хондашаванда ва аз як тараф тарафи баста гӯзошта шаванд:

Нишони мушаххас. Нишон дода мешавад: ном, суроға ё рамзи расман муқарраршудаи бастабандкунанда ва (ё) фиристонанда.

Агар бастабандӣ ҳамчун фиристонанда номбар шуда бошад, ин талаб қарда намешавад.

Бастабандикунанда шахси воқеӣ ё ҳуқуқие мебошад, ки барои бастабандӣ, тамғагӯзорӣ ва

бастабандии мол масъул аст (дар ин ҳолат шахси воқеӣ, ки бастабандиро анҷом додааст, дар назди корфармои худ шахсан ҷавобгар нест).

Интиқолдиҳанда аввалин шахси воқеӣ ӯ ҳуқуқие мебошад, ки барои "барои ба ҳаракат даровардани маҳсулот" - ва додани "шаҳодатномаи назорат" (ё "тасдиқи қабули мол") масъул аст. Ном ва суроғаи пурраи борбандкунанда ва борфиристонанда пешниҳод мегардад.

Навъи маҳсулот. Нишон дода мешавад: номи намуди маҳсулот, агар маҳсулоти дохили баста ноайён бошад.

Пайдоиши мол. Нишон мешавад: кишвари пайдоиш ва минтақаи парвариш бо мақсади пурракунӣ. Дар ҳарду ҳолат, аломатгузорӣ бояд инҳоро дар бар гирад:

* кишвари асли (пайдоиш), масалан, Тоҷикистон ва ихтиёрӣ ҳамчун замимаи иловагӣ:

* минтақа ӯ маҳали парвариш, масалан ноҳияи Бохтар.

Хусусиятҳои мол маълумотҳои зеринро дар бар мегиранд:

а) *Дараҷа (синф)*;

б) *Андоза* - барои ҳар як усули гузоштан - мувофиқи чадвали калибрченкунӣ тавассути рақами истинодии чадвал ва ҳангоми гузоштан ба қабатҳои ҷуфт миқдори меваҳо нишон дода мешаванд.

Агар андозаи мева ба се андозаи пай дар пай мувофиқат кунад, пас бояд ин се андоза (масалан, "3", "4", "5 ~) ӯ як қатор ҳаҷмҳо (масалан, "3 - 5 ") муайян карда шаванд;

в) дар ҳолати зарурӣ - маълумот дар бораи *истифодаи консервантҳо*, ки мутобиқи қоидаҳои дахлдор истифода шудаанд, ҷой дода мешаванд.

Намудҳои гуногуни борҷома, ки дар Туркия истифода мегарданд

Моддаҳои ифлоскунанда			
Металҳои вазнин	Дараҷаи ниҳой	Дастури Комиссияи Аврупо	Намуна ва усули ташхис
курғошим (Pb)	0,1 мм/кг вазн дар ҳолати намнокӣ	466/2001	Дастури 2001/22/ЕС
кадмий (Cd)	0,05 мм/кг вазн дар ҳолати намнокӣ	466/2001	Дастури 2001/22/ЕС